

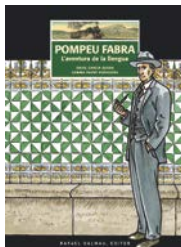
PREMI LLEGIM CIÈNCIA (PLC) - Curs 2018/19

TERTÚLIES DE LITERATURA CIENTÍFICA (TLC)

Relats de la Categoria 1: 3r d'ESO

Modalitat B – Novel·la: PAUNÉ, G i GARCIA, O. *Pompeu Fabra, l'aventura de la llengua*. Rafael Dalmau Editor, 2017

Respon a la pregunta: Inventa un episodi amb una conversa o discussió entre Fabra i un personatge que aparegui al llibre. La pots acompanyar amb dibuixos.

<http://mon.uvic.cat/premi-llegim-ciencia/>

Tertúlies de Literatura Científica

Premi Llegim Ciència (PLC) curs 2018/19 (7a edició)

Districament de premis als millors relats creats a partir de la lectura de:

- *Roma y Calat. Ara i equi del científic* i escriptor **Salvador Macip** d'Angle Editorial, 2016.
- *Pompeu Fabra, l'aventura de la llengua* de la filòloga i escriptora **Cerema Pauadé** i el dibuixant **Órfel Garcia Quera**, de Rafael Dalmau Editor, 2017. En commemoració del 150è aniversari del naixement del gran lingüista que va codificar el català modern.

Presentatòria: **Julita Oliveras**, responsable del Programa Ciència i Societat, UVic-UCC.

Dilluns 25 de febrer de 2019
Sessió 1 de 18:00 a 19:25h, per als alumnes de 3r d'ESO
Sessió 2 d'17:00 a 18:25h, per als alumnes de 4t d'ESO
Aula Magna de la UVic-UCC / / de 0 a 14h, 15 h i 16 h

UVIC
UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT DE CATALUNYA

Facultat de Ciències i Tecnologia
UVic-UCC

Organització:
EUGENI GIL I TALEGÓ

Informació i inscripcions:
<http://mon.uvic.cat/PLC/Descipcion/>

Julita Oliveras Masramon - julita.oliveras@uvic.cat

Coordinadora del programa Ciència i Societat - Difusió d'activitats científiques – UST - UVic:

- Projecte del Premi Llegim Ciència – UVic - <http://mon.uvic.cat/premi-llegim-ciencia/>
- Projecte de les Tertúlies de Literatura Científica (TLC) - UVic - <http://mon.uvic.cat/tlc>

Coordinadora de la Secció Vic – Societat Catalana de Biologia (SCB). Filial de l'IEC - <http://scb.iec.cat/>

Professora a la Facultat de Ciència i Tecnologia de la UVic-UCC

gener de 2019

PLANTILLA per escriure EL RELAT- Premi LLEGIM CIÈNCIA (PLC) - Curs 2018/19

UVic-PLC - <http://mon.uvic.cat/premi-llegim-ciencia/>

Categoria 1 – 3r d'ESO – Modalitat B– Novel·la: PAUNÉ, G i GARCIA, O. *Pompeu Fabra, l'aventura de la llengua*. Rafael Dalmau Editor, 2017

Respon a la pregunta: Inventa un episodi amb una conversa o discussió entre Fabra i un personatge que aparegui al llibre. La pots acompanyar amb dibuixos.

ÍNDEX - LLISTAT DE RELATS (Per ordre alfabètic del pseudònim): 5 relats

Pseudònim	Pàgina
El difícil volador	1
Frida Kahlo	2
Higiea	5
Pitxot	6
Verí	8

RELAT 1: Categoria 1 – 3r d'ESO – Modalitat B– Novel·la: PAUNÉ, G i GARCIA, O. *Pompeu Fabra, l'aventura de la llengua*.

Rafael Dalmau Editor, 2017

Respon a la pregunta: Inventa un episodi amb una conversa o discussió entre Fabra i un personatge que aparegui al llibre. La pots acompanyar amb dibuixos.

Pseudònim: El difícil volador

24 de desembre 1948.

Ja era mitja tarda quan Pompeu Fabra va arribar a la seva ciutat natal per passar-hi les vacances de Nadal i Cap d'Any. Aleshores, Fabra ja era molt vell, estava malalt i s'apropava a la mort. Amb el seu vell bastó va sortir del tren i, de sobte, es va trobar amb la jove noia que havia conegut anys enrere. S'anomenava Esperança. L'acompanyava el seu avi, a qui Fabra havia regalat, en aquell moment, el seu diccionari oficial.

- Fabraaaa! Fabraaaa! Us recordeu de mi? Soc l'Esperança, aquella noia pèl-roja que va conèixer a la sortida del tren, ja fa uns anys!!!- digué la noia.
- Quina coincidència! Que de pressa que has crescut! Qui és aquest senyor que t'acompanya? És el teu avi?- li preguntà Fabra.
- Sí! Bona tarda. Soc el seu avi- respongué l'acompanyant-. Soc un gran fan vostre. Ja ho sabíeu, no? M'encantaven les vostres reflexions i, sobretot, la vostra manera de veure el català. Havia passat molt bones estones llegint les vostres *Converses filològiques*! Heu vist? Gràcies a vós, ara tenim un català que agrada a tothom!- explicà l'avi, content.
- Oh! Gràcies, bon home!- respongué Fabra, satisfet del seu treball.
- Avi, què us sembla si, aprofitant aquesta oportunitat, aneu tots dos una estona a passejar pel port? Jo, mentrestant, he quedat amb els meus amics- comentà la jove amb la intenció de fer que el seu avi i Fabra es coneguessin més.
- Anem-hi! Fins a les vuit no he d'anar a sopar amb la família- digué Fabra.
- Passeu-vos-ho bé!- s'acomiadà ella.

S'acostava el vespre i els dos homes ja s'havien reunit amb la noia. Era el moment d'acomiar-se. Fabra i l'avi s'havien fet amics. Per aquesta raó, el mestre va invitar la família de l'Esperança a sopar a casa seva i ells ho van acceptar. En el sopar, però, havia de passar un succés clau en la vida de l'Esperança.

- Fabraaaa! Desperteu! No pot ser!- exclamà ella.
- Noia, no reacciona! Hem de trucar al 112! De pressa! Mentrestant, intenta reanimar-lo! -ordenà un familiar de Pompeu.

Però Fabra només pogué dir les últimes paraules:

- Esperança, confio en tu perquè segueixis millorant el català. Té, la clau... de la meua habitació... se... creta. Hi tro... baràs moltes... idees interes... sants. El meu dia ja... ja... ha arribat. Recorda, Espe... rança, tu... ets el futur... dels catalans- digué Fabra abans de morir.

RELAT 2: Categoria 1 – 3r d'ESO – Modalitat B– Novel·la: PAUNÉ, G i GARCIA, O. *Pompeu Fabra, l'aventura de la llengua.*

Rafael Dalmau Editor, 2017

Respon a la pregunta: Inventa un episodi amb una conversa o discussió entre Fabra i un personatge que aparegui al llibre. La pots acompanyar amb dibuixos.

Pseudònim: Frida Kahlo

Barcelona, 1890.

Fabra, juntament amb els companys de la revista L'Avenç, van a veure l'impressor.

Impressor: - El caixista m'ha dit que el que li demanem és impossible!

Pompeu Fabra: - Hem de ser capaços de poder-ho resoldre! Hi ha d'haver alguna solució...

Impressor: - Miri, l'única solució és arreglar les matrius

Jaume Massó: - És ben fàcil, fem-les fer! Només ens cal tenir una matriu amb la forma de la ç i ja ho tindrem tot solucionat!

Impressor: - No és tan senzill com sembla...s'ha de demanar permís, després s'han d'encarregar i fins que no les tinguin fetes... ja hauran passat uns mesos!

Jaume Massó: - Quin contratemps!

Joaquim Casas: - Espereu companys...tinc una idea...I fent casar la "ce" amb la coma ? Semblaria la ce trencada...

Impressor: - Senyor Casas, és que la caixa no admet aquests dos caràcters alhora

Mentrestant, en Pompeu va mirant les peces de les matrius. Les observa, les gira i les combina. Rumia la manera de trobar una solució. De cop i volta, exclama:

Pompeu: - Mireu! Ja ho tinc! Si gires el cinc, sembla una ce trencada!

Impressor: - Mmm...potser sí. Ho haurem de provar. És possible que sembli la "ce trencada" però fins que no ho provem, no sabrem si queda ben imprès.

Jaume Massó: - Doncs quan hagin fet les proves...ens ho faci saber, si us plau.

Impressor: - D'acord, ja els avisaré

Fabra i els seus amics surten de la impremta. Estan eufòrics. Han trobat la manera de poder imprimir la "ce trencada". Fabra mostra la seva alegria.

Pompeu Fabra: - Amics, no hi ha res que pugui aturar la reforma de l'Avenç!

DIBUIXOS - Pseudònim: Frida Kahlo

DIBUIXOS - Pseudònim: Frida Kahlo

RELAT 3: Categoria 1 – 3r d'ESO – Modalitat B– Novel·la: PAUNÉ, G i GARCIA, O. *Pompeu Fabra, l'aventura de la llengua*.

Rafael Dalmau Editor, 2017

Respon a la pregunta: Inventar un episodi amb una conversa o discussió entre Fabra i un personatge que aparegui al llibre. La pots acompanyar amb dibuixos.

Pseudònim: Higiea

EL GRAN TORNEIG

Pompeu amb 70 anys, seu al sofà de casa, s'acosta la seva filla gran, Carola.

Carola: Hola pare, puc seure?

Pompeu: I tant filla! Què hi fas aquí? No hauries d'estar a la pista?

Carola: Sí... Però necessitava una mica d'ajuda i he pensat que qui millor que tu...

Pompeu: I tant...t'ajudaré amb tot allò que pugui. Però explica'm Carola, que és el que et preocupa?

Carola: Demà tinc un torneig, i la meva contrincant és una excel·lent jugadora, diguem que mai ningú l'ha vençuda... ni jo mateixa, en altres tornejos. Però no em puc permetre perdre... Si perdo aquest torneig, baixaré molt en el rànquing i em podrien fer fora de la lliga.

Pompeu: Filla, escolta'm, quants anys fa que jugues a tennis? Molts, oi?

Carola: Sí, molts.

Pompeu: I t'estimes l'esport, oi?

Carola: I tant, el tennis em fa feliç.

Pompeu: Doncs no et preocupis.

Carola: Si pare, tens raó, però ja t'he dit que aquesta jugadora és boníssima, i ja m'ha vençut anteriorment.

Pompeu: Filla, escolta bé. Quan vaig tornar de Bilbao a Barcelona a implantar la reforma, ja me l'havien descartat unes quantes vegades, però amb l'aprenentatge que vaig anar recopilant, vaig poder aconseguir la meva meta. Sí, em vaig haver d'adaptar i canviar algunes coses, però al final ho vaig aconseguir, i tu has de fer el mateix.

Carola: Moltíssimes gràcies pare! M'has donat força! (*S'aixeca i comença a caminar cap a la porta*)

Pompeu: I Carola, si et venç, sempre tindràs una altra oportunitat, sempre. Sí?

Carola: Sí, pare. Ah, i saps el que m'ha fet venir?

Pompeu: Has obert la capsa?

Carola: I he pensat en el que haguessis fet tu, anar a demanar-li consell al teu pare.

Pompeu: Mai falla. (*Li pica l'ullet*)

Carola: T'estimo Pare.

Pompeu: T'estimo filla. Bona sort!

RELAT 4: Categoria 1 – 3r d'ESO – Modalitat B– Novel·la: PAUNÉ, G i GARCIA, O. *Pompeu Fabra, l'aventura de la llengua.*

Rafael Dalmau Editor, 2017

Respon a la pregunta: Inventa un episodi amb una conversa o discussió entre Fabra i un personatge que aparegui al llibre. La pots acompanyar amb dibuixos.

Pseudònim: Pitxot

Barcelona, 1907

Prat de la Riva crea l'Institut d'Estudis Catalans. Antoni M. Alcover n'és el primer president mentre que Pompeu Fabra és el principal codificador de la llengua catalana. També formen part de l'Institut tres grans escriptors: Àngel Guimerà, Joan Maragall i Josep Carner. Sovint, sorgeixen conflictes en sentir les reformes de Fabra.

Àngel Guimerà: - Escolti Sr. Fabra, fa temps que volia parlar amb vostè

Pompeu Fabra: - I què em vol dir?

Àngel Guimerà: - Que no estic d'acord amb vostè! Ha traït la llengua catalana! Per què ens vol imposar una única manera d'escriure? On està la nostra llibertat d'escriure com vulguem?

L'home continua insistint, se'l veu enfadat.

Àngel Guimerà: - Ni tampoc estic d'acord amb el diccionari que ha escrit...perquè no respecta la tradició!

Pompeu Fabra: - Però escolti...jo no he empitjorat la llengua catalana sinó que l'he millorat i renovat

Àngel Guimerà: - I com ho ha fet?

Pompeu Fabra: - Doncs si vol, li explico

Els dos homes entren a una cafeteria i Fabra li explica la seva reforma, la necessitat de portar-la a terme i els criteris que ha seguit per fer la gramàtica de la llengua catalana.

Pompeu Fabra: - Miri, hem d'intentar que tothom escrigui de la mateixa manera, hem de fer una reforma. Entenc que hi hagi alguns aspectes de la tradició que s'hagin de conservar però d'altres s'han de buscar en la llengua que s'està fent servir per parlar. S'ha de fer un estudi per mirar quines solucions són les més encertades. Pensi que si algun dia aconseguim que el català s'ensenyi a l'escola, cal que hi hagi una gramàtica igual per a tots.

Àngel Guimerà: - Doncs ara ho entenc! Vostè té tota la raó!

DIBUIXOS: Pseudònim: Pitxot

POMPEU FABRA

RELAT 5: Categoria 1 – 3r d’ESO – **Modalitat B**– Novel·la: PAUNÉ, G i GARCIA, O. *Pompeu Fabra, l’aventura de la llengua*.

Rafael Dalmau Editor, 2017

Respon a la pregunta: Inventa un episodi amb una conversa o discussió entre Fabra i un personatge que aparegui al llibre. La pots acompanyar amb dibuixos.

Pseudònim: Verí

Novembre, 1942.

Fabra es passeja pels passadissos de la seu de l’Institut d’Estudis Catalans. Veu una dona a punt d’entrar en una sala. A la porta, li cau el mocador. Pompeu l’agafa i truca a la porta per tal de donar-l’hi.

–Endavant– se sent a l’altre costat de la porta.

Pompeu entra, tanca la porta i es gira per descobrir el rostre de la dona que l’espera allà dins.

–Perdoni, li ha caigut el mocador a la porta i he gosat recollir-lo per tal de...– no té temps d’acabar la frase quan descobreix en el rostre d’aquella dona quelcom que li resulta familiar.

–Pompeu! Quants d’anys! Moltes gràcies pel mocador, em recordeu?– diu amb to serè però excitat.

–Lleugerament, però...– diu ell intentant recordar.

–Sóc l’Esperança. Fa deu anys, quan tot just presentàveu el diccionari, vam coincidir en el tren. Vóshi vau oblidar una carta i jo vaig portar-vos-la fins aquí– diu intentant furgar en la seva memòria.

–I tant! Evidentment que la recordo. Fa deu anys, però el seu rostre va quedar gravat a la meva ment, no sé per què. De vegades l’he recordat i he imaginat què devia haver estat de vostè i de la seva vida.

–Doncs, ara que ho dieu, jo sempre he volgut tornar a trobar-me amb vós per tal d’explicar-vos tot allò que aquell dia en el tren us vaig dir. Vaig seguir els meus estudis i em vaig convertir en professora de català. No us imagineu com ha ajudat el diccionari a l’ensenyament de la llengua. Els canvis pels quals vós heu lluitat i encara lluiteu han ajudat molt a ensenyar la llengua als joves d’avui dia. Per això soc avui aquí.

–És vostè qui fa la conferència?– pregunta Fabra, sorprès.

–Sí, soc jo. Gràcies a vostè.

–I a persones com vostè. Continuarem lluitant pel català que tots volem i necessitem.

–He de marxar. Gràcies, altra vegada– diu ella, abans de marxar, potser per no tornar-se a veure...

Amb el Premi Llegim Ciència (PLC) obrim una escletxa a l'esperança d'agermanar les lletres, la tecnologia i les ciències.

TLC Tertúlies de Literatura Científica

FACULTAT DE CIÈNCIES I TECNOLOGIA
UVIC | UVIC-UCC

Premi Llegim Ciència (PLC) curs 2018/19 (7a edició)

Lliurament de premis als millors relats creats a partir de la lectura de:

- **Ramón y Cajal. Ara i aquí** del científic i escriptor **Salvador Macip** d'Angle Editorial; 2016
- **Pompeu Fabra, l'aventura de la llengua** de la filòloga i escriptora **Gemma Pauré** i el dibuixant **Oriol Garcia Quera**, de Rafael Dalmau Editor; 2017. En commemoració del 150è aniversari del naixement del gran lingüista que va codificar el català modern.

Presentarà l'acte: **Julita Oliveras**, responsable del Programa Ciència i Societat, UVIC-UCC.

Dilluns 25 de febrer de 2019
Sessió 1 de 9.00 a 10.25h, per als alumnes de 3r d'ESO
Sessió 2 d'11.00 a 12.25h, per als alumnes de 4t d'ESO

Aula Magna de la UVIC-UCC (C/ de la Laura, 13. Vic)

Contacte:
tlc@uvic.cat | Tel. 93 881 55 19

Inscripcions en el formulari:
<http://mon.uvic.cat/tlc/inscripcions/>

UVIC
UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA

Societat Catalana de BIOLOGIA

U Divulga
Ciència i Societat
UVIC-UCC

Gener, 2019